

Lahden museot/
Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo 12.5.2021

Hartola, Peltola 1 - 3, laidunkatoksen paikan tarkastus

Kunta: Hartola
Kohteen nimi: Peltola 1-3
Kohteen muinaisjäännöstunnus: 1000035333
Tyyppi ja ajoitus: Asuinpaikka/kultti- ja tarinapaikat, rautakausi/historiallinen aika (kiinteä muinaisjäännös)
Peruskarttalehti: M4413R, Vanha lehtijako: 3121 09 Hotila ja 3121 08 Kalho
Kiinteistö: 81-404-3-242 KALHO
ETRS-TM35FIN-koordinaatit: 6817667, 443548
Aikaisemmat tutkimukset: 2019 inventointi (Johanna Roiha)
2020 inventointi (Johanna Roiha ja Tanja Ranta)
2021 tarkastus (Esko Tikkala)

Johdanto

Aarne Carlson pyysi 9.3.2021 Lahden museoilta / Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa toimenpiteisiin liittyen laidunkäyttöön ja niittoon kiinteistöllään, jolla sijaitsee kolme muinaisjäännöskohdetta. Tavoitteena oli kahden laidunkatoksen pystyttäminen ja kahden laidunalueen pinnan kevyt tasoittaminen niittäminen helpottamiseksi: laidunkäyttö ja niittäminen näillä alueilla säilyttää alueen harvinaiseksi luokiteltua kasvijaistoa. Maastokatselmus pidettiin 16.4.2021. Alueellinen vastuumuseo antoi katselmuksen pohjalta lausunnon 22.4.2021, minkä myötä suunnitelmia tarkennettiin/muutettiin: Kalhon historiallisen kylätontin (mj-rek. 1000023914) alueella sijaitsevan niityn/laitumen tasoittamisesta luovuttiin ja suunnitelmaan lisättiin laidunkatoksen Peltola 1-3:n alueelle (email 27.4.2021 Carlson ja Tikkala). Museo suoritti katoksen paikan tarkastuksen 10.5.2021.

Maastotarkastus

Tarkastettu alue: Katoksen paikka (Carlson merkinnyt kulmat tolilla) sekä katoksen lähialue.

Menetelmät: Koekuopat (4 kpl) suunnitellun katoksen kulmapylväiden kohdille, maakairaus, metallinilmaistutkimus.

Havainnot:

koekuoppa 1 (6817568, 443554)
50 x 50 x 44 cm
peltomultakerros 30 cm
vaihtumiskerros 2 cm
hiesunsekainen savi
löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 3 (6817569, 443545)
47 x 52 x 55 cm
peltomultakerros 46 cm
vaihtumiskerros 3 cm
hiesunsekainen savi, jossa ruskeita juovia/läiskä
löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 2 (6817563, 443552)
48 x 50 x 42 cm
peltomultakerros 30 cm
vaihtumiskerros 1 cm
hiesunsekainen savi + 2 kiveä
löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

koekuoppa 4 (6817572, 443549)
50 x 50 x 39 cm
peltomultakerros 27 cm
vaihtumiskerros 1 cm
hiesunsekainen savi
löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

Maakairanäytteet (katoksen kohdalla 2 m välein, ympärillä 5 metrin välein):
multakerros 26 - 37 cm, alla hiesun ja hiekansekainen savi, paikoin kiviä
löydöt, viitteet likamaasta/kulttuurikerroksesta: -

Metallinilmaisintutkimus: Kaksi palaa peltiä, pullonkorkki, nauvoja (resenttejä)

Yhteenveto:

Laidunkatokselle suunniteltu paikka sijaitsee vanhalla peltoalueella, joka on määritelty osaksi muinaisjäännös-kohdetta. Suoritetussa tarkastuksessa suunnitellulta katoksen paikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ha-vaittu peltomultakerroksesta eikä sen alapuolelta viitteitä muinaismuistolain (295/1963) suojaamista kiinteistä muinaisjäännöksistä. Katoksen pystyttämiseksi ei näin ollen ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta.

Esko Tikkala

Lahdessa 12.5.2021

Liitteet: Karttaliite, Valokuvaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Hartolan kunta